Sv. Saml.
Geogr.
Amer.
(Br)
o
1906

CUBA

OCH DEN

SVENSKA KOLONIEN

VID BAYATE

MALMÖ
FÖRLAGS-AKTIEBOLAGETS BOKTRYCKERI
1906.

KONGL. BIBLIOTEKET STOCKHOLM

Cuba och den svenska kolonien vid Bayate.

CUBA har varit republik sedan maj 1902. För att vinna detta resultat måste det genomgå ett mångårigt och blodigt krig med konungariket Spanien, hvilkets förtryck det tålmodigt burit i 400 år. Men icke förr var bandet med moderlandet brutet, förrän det började samla ny energi och resa sig ur det tillstånd af vanmakt, hvari det så länge befunnit sig. Under det nya tidehvarf af fred och välmåga, som inträdt på Cuba, sedan det afkastat det spanska oket, tyckes det vara naturligt och självklart, att Cubas industrier skola uppblomstra. Otaliga äro de förbättringar, som under den korta tiden af 4 år inträdt i så väl dess styrelse som näringar.

Tillståndet i Cuba är nu synnerligen gynnsamt för ett hastigt uppsving i alla dess näringsgrenar. Dess innevånare äro nu fria att styra sitt land, som de finna önskvärdt. De äro befriade från utarmande skulder och skatter; de kunna stifta sina egna lagar; de kunna göra hvad de vilja med sitt land och dess produkter. Cuba är ett af de fruktbaraste land i världen. Dess produkter äro mångahanda och af stor betydelse i världshandeln; dess läge är mycket gynnsamt i förhållande till andra länder och i synnerhet till Förenta Staterna, deras bästa marknad.

Cubanerna äro intelligenta och ärelystna. De ha lärt sig inse fördelarne af oberoende, god styrelse, goda lagar, goda samfärdsmedel, god hälsa, goda skolor, modärna maskinerier och arbetsmetoder. Det är ej att undra på, att de hysa sangviniska förhoppningar om framtiden. De hoppas fördubbla sin socker- och tobaksindustri, deras viktigaste

näringar, och att arbeta upp en mycket inkomstbringande export af frukter, grönsaker, timmer, mineral och många andra saker, hvilka hittills äro obrukade samt att tillverka mycket, af hvad de nu äro nödsakade att importera från främmande land. Att döma af nuvarande omständigheter är allt detta möjligt, ja mer än det, det är en absolut säkerhet.

Cuba-sockret är världsberömdt. Sockerindustrien tog sin början på Cuba i mediet af förra århundradet och sedan dess har sockerproduktionen varierat mellan 100,000 och 1,000,000 tons. Sockerröret växer yppigt, och sedan det en gång är planteradt, tager det föga arbete att hålla en sockerplantage i stånd. När det skördas, hvilket sker en gång om året, huggas bladen af och blifva liggande på marken, hvilket hindrar ogräset att växa. Omplantering är endast nödig omkring hvart 10:de år. Att bereda sockret för marknaden faller sig däremot dyrt, ty det tager mycket arbete att skörda sockerröret och transportera det till fabriken. Därtill komma dyrbara maskinerier att frambringa själfva sockret. Att bereda ett kg. socker i Cuba kostar omkring 8 öre. För några år tillbaka var kostnaden mycket större. Denna låga siffra har endast blifvit möjlig genom införande af modärna maskinerier och arbetsmetoder samt genom afskaffande af betungande skatter, hvilka förr varit ålagda denna näring. Genom ytterligare förbättringar, hvilka med säkerhet kunna väntas, är det mer än antagligt, att inom kort socker skall kunna tillverkas till en ännu lägre siffra. Sirap och rom, biprodukter vid sockertillverkningen, utgöra äfven en viktig inkomstkälla.

Hvad den cubanska tobaken beträffar är den så välbekant, att någon beskrifning ej är af nöden. Det är tillräckligt säga, att den är den bästa i världen. Hvad som gör den så utomordentlig vet ingen. Hvar än hemligheten ligger, i jorden, i plantan eller i atmosfären, så är den i säkert förvar, ty ingen af de lärda vetenskapsmän, som nedlagt så mycket arbete på att studera och undersöka saken, har varit i stånd att lösa denna gåta. Många försök hafva gjorts att öfverföra den cubanska tobaken till andra

länder, men de hafva strandat vid blotta försöket. Tobak af utmärkt kvalitet produceras i alla delar af Cuba, men den mest västliga provinsen, Pinar del Rio, har alltid varit mest berömd därför, och den frambringar nu nära $^3/_4$ af all tobak på ön.

Om man jämför socker- och tobaksindustrien, är den förra onekligen, hvad beträffar storleken af däri placeradt kapital den viktigaste, men tager man i betraktande förtjänsten i förhållande till kapitalplaceringen, kommer den senare i främre ledet.

Näst på listan af Cubas exportartiklar komma tropiska frukter. Dessa äro af de finaste, som finnas och apelsiner, bananer och ananas i synnerhet stå utom all konkurrens. Bland andra förtjäna att omnämnas: citroner, kokosnötter, guava, smultron, vindrufvor, meloner, persikor, aprikoser, oliver, fikon, dadlar, mangos, tamarinder och många andra föga kända i nordiska länder.

Cubas mineraltillgångar äro ännu föga utvecklade, men man vet med säkerhet, att järn och koppar förekomma i stor mängd.

Värdefulla trädslag förekomma äfven i stor mängd. De förnämsta af dessa äro mahogny och ceder, men äfven rosenträ, ebenholts och pockenholts finnas. Amerikanske konsulns i Habana rapport upptager icke mindre än 75 olika träslag, hvilka lämna värdefull materiel till byggnadskonstruktion, möbeltillverkning, garfning, färger, oljor, gummi och harts.

Grönsaker kunna äfven odlas med stor fördel, och den inhemska marknaden kan förbruka mycket mer, än hvad som nu produceras.

Cubas jordmån och klimat äro synnerligen gynnsamma för frambringandet af det bästa kaffe. Ehuru Cuba under de senare åren icke odlat kaffe nog för sitt eget bruk, var detta under första hälften af förra århundradet deras förnämsta exportartikel, och årligen utfördes omkring 6,000,000 kg. Hvad som gjorts förr kan göras igen. Det kaffe, som nu odlas, har samma fina smak som förr. Utan tvifvel

är detta en af de näringar, som först komma att uppblomstra på ön.

Många delar af ön lämpa sig äfven förträffligt till boskapsskötsel. Gräs af den ypperligaste beskaffenhet är det godt om. Före kriget var denna näring af stor betydelse, men under detsamma uppoffrades många tusen kreatur till föda åt soldaterna samt åt den olyckliga hemlösa landsbefolkningen.

Om man undantager socker- och tobakshandteringen, så ligger ännu fabriksrörelsen på Cuba i sin linda. Här erbjuder sig ett tillfälle för den vakne och företagsamme fabrikanten, som är värdt att taga i beaktande.

Många lefva i den föreställningen att Cuba är ett land härjadt af dödliga sjukdomar, där ingen hvit man kan lefva. Detta var i någon mån sannt, så länge det ruttna konungadömet Spanien här styrde och ställde som det behagade, men nu råder ett annat förhållande. Gula febern, som förr här var en landsplåga, är nu så godt som okänd. Cuba är nu ett mycket hälsosamt land, och en hvit man kan lefva och arbeta här så väl som annorstädes.

Så rikt utrustadt med naturliga fördelar, så gynnsamt beläget för utvecklingen af sina näringar, frambringande i ymnighet många af de viktigaste produkterna i världsmarknaden, håller Cuba en plats i sanning afundsvärd bland nationer och icke utan orsak har det erhållit namnet »Antillernas pärla».

Immigration och kapital äro två faktorer absolut nödvändiga för Cubas framåtskridande. Ön har nu omkring 1,600,000 innevånare, men kan otvifvelaktigt lämna uppehälle åt tre å fyra gånger detta antal. Cubanska regeringen är äfven fullt medveten om, hvilken stor betydelse immigrationen har för landets utveckling och har i år anslagit 1,000,000 dollars att befrämja densamma. Af denna summa äro 200,000 dollars utsedda till fria resor åt uteslutande *skandinaviska* arbetare och de öfriga 800,000 åt arbetares familjer af alla nationer.

Immigrationen är också i starkt tilltagande, och här finnas nu både amerikanska, tyska och finska kolonier.

Äfven svenskarna hafva vetat begagna sig af detta gyllene tillfälle och vid Bayate i provinsen Santiago de Cuba är en svensk koloni, hvilken att döma af det arbete som här utförts på en mycket kort tid, synes ha stor utsikt att uppblomstra till ett välmående och folkrikt samhälle. De svenska kolonisterna härstädes utgöras uteslutande af landtbrukare från Nordamerikas förenta stater. Under förliden sommar kommo sex svenskar hit, under vintermånaderna förgick knappast någon dag, utan att någon kom, och när vi firade koloniens årsfest den 14 Maj i år, funnos här 87 svenskar. Landet här, som ursprungligen tillhörde ett svenskt bolag i Minneapolis är nu nästan slutsåldt, och kommande vinter väntas ett stort antal kolonister, som här köpt land.

När de första »settlarne» kommo hit var hela trakten häromkring betäckt af en ogenomtränglig urskog, men skogen har måst vika för den idoge svenskens yxa och »machete». Vägar hafva huggits, broar byggas och man kan nu icke gå långt utan att finna en röjning i skogen, ett litet nätt trähus, omgifvet af trädgårdsland och nyplanterade fruktträd och först men ej sist i huset en svensk familj, som är nöjd och tacksam, att den lämnade Nordens stränga klimat och slagit sig ned i Södern, där de dagligen kunna njuta af Cubas väna sol och blåa himmel.

Bayate d. 8 Juli 1906.

Arthur Engström.

Uppmanad att lämna mitt utlåtande om Cuba och förhållanden därstädes, vill jag endast säga, att efter mitt bästa förstånd har Cuba stor framtid för sig, såväl för kapitalisten som arbetaren.

Jag kom hit till Cuba den 11 Juli 1905 i afsikt att köpa en bit land, hvilket jag också gjort. I denna provins ter sig landet föga lockande för en främling, ty öfverallt är det betäckt af tjock skog. På ett och annat ställe finner man en liten öppning i skogen, där någon kuban slagit

sig ned. Hans behof äro små; en koja med tak af palmlöf är allt skydd han behöfver. På sin lilla åkerlapp odlar han endast det mest nödiga för sitt uppehälle. Jorden här är utomordentligt fruktbar, och man undrar, hvarför den ej är under plog och harf. Om man vänder sig till en kuban med förfrågan härom, får man följande till svar: Allt sedan 1868 har denna provins varit hemfallen åt ett förhärjande krig, mer än halfva befolkningen är omkommen, och resten utarmad. Landet tillhör sällan den kuban, som bor däråt, utan antingen en förmögen stadsbo eller också något amerikanskt bolag. Amerikanarne hafva köpt landet här på spekulation. Sedan sälja de det i småpartier och på detta sätt uppstå kolonier. Här finnas större samhällen af amerikanare, tyskar och finnar. Äfven svenskarne hafva vetat begagna sig af detta tillfälle, och här i Bayate äro vi nu omkring 80 stycken. Många andra hafva köpt land här, och till vintern vänta vi dem hit med deras familjer. Denna vår koloni är olik de amerikanska i det hänseendet, att den icke är byggd af en mans penningar och i en enskild matadors intresse, utan vi verka alla för samma mål — frihet och välstånd för oss och våra barn, och här tro vi är platsen att nå detta ideal.

Jag hoppas, att någon af våra äldre jordbrukare här vill nämna något om landets produktiva förmåga. Såsom afslutning på mitt utlåtande, vill jag nämna, att jag är herde och regent öfver nära 300 kolonier af bin — och om allt går som på kung Salomos tid, att många drottningar göra visdom och pänningar, så blir jag både vis och rik, ty hvarje kupa gifver från 3—5 dollars värde af honung och vax årligen.

Den mannen är vis, som lyder goda råd, därför kom hit, medan det finns något land kvar att få, det är min innerligaste önskan.

Bayate, Cuba, d. 7 Juli 06.

Högaktningsfullt

J. A. Nyström.

Bayate, Cuba, d. 9 Juli 06.

Som vår ärade landsman m. d. A. Lind inom kort kommer att besöka Sverige, vill jag sända en hälsning med honom till mitt gamla fädernesland.

Jag reste med hustru och sex barn från mitt hem i Stugums socken i Jämtland år 1893 till det förlofvade landet i väster, hvarest man enligt min tanke kunde försörja sig och sin familj lättare än i gamla Sverige. I detta hänseende hade jag ej heller misstagit mig, men till min missräkning fann jag, att vintrarne om möjligt voro ännu besvärligare i Minn. än i Jämtland. I Cambridge Minn. lefde jag i 12 år och ägde där en fin farm på 228 acres. Jordmånen där var af god beskaffenhet och allt annat i godt skick. Min familj ökades, så att vi voro 12 medlemmar i familjen. Allt sedan barnaåren har jag arbetat hårdt och frusit mycket, och på senare tiden har min hälsa blifvit sämre för hvarje år. Själf led jag mycket af rheumatism och alltid var det någon sjuk i familjen om vintern. Doktors- och medicinräkningar blefvo ganska dyra, dessutom kan man ej existera i ett land med kalla vintrar utan att hafva dyrbara hus och varma kläder; det är äfven nödvändigt att samla vinterförråd för både folk och kreatur. Detta i förening med höga skatter och många andra utgifter förmådde mig att lämna »Staterna» och söka lyckan här på Cuba. Jag hade hört, att en svensk koloni höll på att bildas i Bayate, och dit styrde jag min kosa. Jag har rest mycket omkring både i Sverige och Amerika, men bättre land än hvad här finns, har jag aldrig förr sett. Den 16 Nov. flyttade jag hit med min familj, och jag är nu i besittning af 160 acres land här. Här gå kreaturen ute året om, man kan plantera när man helst önskar och en del saker skördas tre à fyra gånger om året. Allt som plantas gifver rik afkastning med ringa arbete och finner god marknad. Sockerrör är Cubas hufvudprodukt och lämnar större afkastning här än annorstädes. Jag har nu varit här i 8 månader och vill med glädje erkänna min tillfredsställelse i alla afseenden. Sedan jag kom hit, har jag ej behöft

lägga ut en cent på vare sig doktor eller medicin, ty vi hafva alla varit friska och se framtiden tillmötes med välbehag.

Till att utförligt beskrifva Cubas ofantliga naturrikedom är min förmåga otillräcklig, men jag vågar påstå, att här är rätta platsen för både familjer och arbetare, som äro villiga att arbeta för sitt uppehälle.

Skulle någon, som läser detta, önska några upplysningar om vår koloni, vill jag samvetsgrannt och efter bästa förmåga besvara alla förfrågningar.

Under förhoppning att i en snar framtid äfven få möta landsmän från Sverige här i Bayate,

tecknar jag med högaktning

J. P. Johnson.

Bayate, Cuba, den 8 Juli 1906.

På anmodan vill jag försöka att nedskrifva några intryck från min vistelse här på Cuba, dit jag anlände i Febr. månad detta år. Jag lämnade Sverige på väg till Ill. U. S. A. den 4 Mars 1903. Där arbetade jag på farm för tämligen god aflöning. Tiderna voro goda för den, som ville arbeta åt andra, men att få sig en egen jordlapp var ej att tänka på, ty jorden var värd från 90—125 dollars pr acre.

Af denna orsak var jag villig försöka på annat håll, och då jag en dag fick se en annons om billigt land till salu i den svenska kolonien vid Bayate på Cuba, beslöt jag mig att våga försöket och resa dit för att med egna ögon se om allt öfverensstämde med hvad som utlofvades. Sagdt och gjordt, jag lämnade Ill. midt i den smällkalla vintern, och några dagar därefter landsteg jag i Havana, där det härligaste sommarväder var rådande. Likväl är icke värmen öfverdrifven, som någon torde inbilla sig utan just lagom för att man skall befinna sig väl. Nätterna äro alltid svala, ja nästan kalla, så man sofver godt. En hvit man kan lefva och arbeta i Cuba fullt lika väl som i Nor-

den. Att jorden var god, det trodde jag, innan jag reste hit och måste nu erkänna, att den öfverträffade mina bästa förhoppningar.

Vädret var mycket fint hela Mars, April och första hälften af Maj månad, men sedan dess hafva vi haft mycket regn, hvilket förorsakat oss många olägenheter i synnerhet hvad vägarne beträffa, ty som en hvar kan inse, äro dessa icke förstklassiga i ett så ungt samhälle som detta. Jag var ute i regnet och arbetade för hvarje dag, och kan nämna, att jag därigenom ådrog mig diarré, hvilken jag led af i 14 dagars tid, men var dock ej värre, än att jag kunde arbeta för hvarje dag.

Växtligheten här under regntiden är ofantlig. Vi hafva några tunnland planterade i sockerrör här, och dessa sågo ej mycket ut i midten på Maj, men sedan dess hafva de växt förvånadsvärdt både på längd och tjocklek, och denna åkerlapp är bland det vackraste jag någonsin sett. Dussintals andra produkter växa här utmärkt och finna äfven god marknad.

Jag får slutligen säga, att jag är glad och nöjd, att jag utbytte nordens stränga klimat mot Cubas eviga sommar, där jag dagligen kan njuta af vackert väder och de härligaste tropiska frukter.

Högaktningsfullt

Emil Ternblom.

Bayate, Cuba, d. 6 Juli 06.

Efter närmare ett års vistelse i Cuba, så får jag göra några jämförelser med hvad jag sett och upplefvadt under 25 års vistelse i Förenta Staterna och Canada Jag arbetade först i kolgrufverna i Pennsylvania, sedan som jordbruks-, järnvägs- och skogsarbetare samt slutligen som farmare, först i Minnesota och sedan i Canada. Minnesota lämnade jag hufvudsakligast för de kalla vintrarnes skull, ty jag led af rheumatism. Jag trodde att västra Canada skulle vara bättre, men tog fel. Efter 10 års vistelse där,

var jag oförmögen till arbete, reste sedan till Britisch Columbia och Washington att söka en plats med bättre klimat. Där var klimatet bättre, men landet mycket dyrt och vanligen af mycket dålig beskaffenhet. Senare fick jag se ett bref från Dr A. Lind, hvari han beskref Cuba. Sagdt och gjordt, jag vågade försöket, reste dit och fann allting öfverensstämma med beskrifningen. Där fann jag just hvad jag så länge sökt, ett godt klimat; jorden var den bästa jag någonsin sett och växtligheten otrolig. Jag beslöt att flytta hit med min familj, bestående af hustru och sex barn. Alla hafva vi haft hälsan, sedan vi kommo hit. Det är nog varmt här, men icke värre än man mår godt däraf. Förrän jag kom hit, hade jag varit oförmögen till arbete i två år, men sedan dess har jag arbetat för hvarje dag. Här har jag 188 acres land, för hvilket jag betalt 25 dollars pr. acre. Jag har mest ägnat mig åt boskapsskötsel, sedan jag kom hit och har 5 hästar, 1 Maltes Jack (afvelsdjur), 13 nötkreatur, 25 svin och 60 höns. Alla synas trifvas godt. Svinen föda sig själfva på palmnötter och andra frukter och äro i godt hull, att gödas, då tiden därtill kommer. Hästar och nötkreatur reda sig godt på grönfoder året om. Sockerrör, majs och allt annat växer, så att man ej kan göra sig en föreställning därom utan att se det. Själf är jag mycket tacksam till Dr Lind, för hvad han gjort för mig och kan med godt samvete rekommendera honom såsom en ärlig och pålitlig man, helt olik de flesta landagenter i Förenta staterna och Cuba.

Charles Lindall.

Bayate d. 8 Juli 06.

Till hvar och en af mina landsmän i gamla Sverige, som är intresserad af att veta, hur det är här i Cuba, vill jag gifva följande utlåtande.

Jag föddes i Sverige 1844 och reste till Amerika år 1866. Där egnade jag mig åt jordbruk i 36 år och för-

tjänade bra med pänningar. Förliden vinter, råkade jag i en amerikansk tidning få se en annons om land till salu i Cuba. Därefter kunde jag icke få någon ro i mitt sinne, och en oemotståndlig lust dref mig att resa dit och med egna ögon se, om allt var sannt, som utlofvades i de braskande annonserna. Sagdt och gjordt; jag reste dit och kom i Mars månad hit till Bayate. Jag har äfven varit på andra platser här på ön och sett på land, både godt och dåligt, men ingenstädes har det öfverträffat det, som finnes här vid Bayate. Följaktligen beslöt jag att bosätta mig här och har ännu icke haft skäl att ångra det.

Det är stor skillnad på jordbruk här och i nordiska länder. I Tropikerna växer det nämligen året rundt, och en del produktor kunna skördas 3 à 4 gånger om året. Det borde således, efter mitt bästa förstånd, åtminstone, falla sig lättare att förtjäna pänningar här än på en plats, där man endast kan bruka jorden några månader om året.

Med högaktning

Anders A. Engström.

Bayate, Cuba, Juli 6 06.

Som jag endast i sju månader vistats på Cuba, har jag ej mycket att omtala, men i den förhoppning att mina landsmän där borta i höga norden hysa något litet intresse för oss i södern, vill jag efter bästa förmåga nämna några af mina erfarenheter.

Jag landade här dagarna före jul och fann då en mild och behaglig sommar rådande. Nätterna voro svala, så att man kunde sofva godt. Regntiden infaller under sommaren, och då infinna sig äfven moskiterna, hvilka på sitt sätt försöka att göra lifvet surt. Hvad jordmånen beträffar, vet jag ej, hvart man skulle gå för att finna den bättre. Tropiska växter af alla slag trifvas här.

Hvad hälsotillståndet beträffar, är det lika godt här, som på någon annan plats. För min egen del har jag

haft diarré några gånger, men ej besvärats af några andra sjukdomar.

Jag är fullt öfvertygad om, att här erbjuder sig ett godt tillfälle för idoge svenske arbetare att få sig ett eget hem, där ständig sommar råder.

August Swanson.

Bayate, Cuba, den 9 Juli 06.

Af hälsoskäl fann jag mig nödsakad att lämna Minn. där jag varit bosatt i 23 år. På de sista åren led jag af giktvärk och katarr och var sista året nästan oduglig till allt arbete. Jag har nu varit här vid Bayate ett halft år och är så pass återställd, att jag kan arbeta för hvarje dag. Klimat, jordmån och växtlighet böra här tillfredsställa alla rimliga fordringar och äro bättre, än jag sett i Staterna, och jag är öfvertygad, att den som vill och kan arbeta snart bör komma till ekonomiskt oberoende.

Olof Benson.

Bayate, Cuba, d. 9 Juli 1906.

Undertecknad föddes i Lekvattnet i Vermland för 68 år sedan, utvandrade till Amerika 1864, där jag bott i Minnesota, Nebraska och Californien. Jag har nu varit ett halft år i Bayate, Cuba. Vinterklimatet här öfverträffar allt jag hitintills sett på grund af den rena, friska hafsluften och den jämna, passande temperaturen. Sommarvärmen är ej högre än t. ex. i Minnesota. Jordmånen och växtligheten lämna näppeligen något öfrigt att önska. Att arbete kräfves för erhållande af rika skördar är ju naturligt, men med jordmån och klimat, som gifva 3 goda skördar årligen, betalar det sig att arbeta. Sockerrör växa här ovanligt bra och kräfva mycket litet arbete.

Nils Benson.

Bayate, Cuba, d. 10 Juli 06.

Undertecknad, som genomrest större delen af Cuba några gånger och nu varit bosatt i den svenska kolonien vid Bayate några månader, vill härmed nämna något om mina iakttagelser härstädes. I denna koloni bo nu ett 80-tal svenskar, och den är raskt framåtskridande. Dr A. Lind, föreståndaren för vår koloni, en i allo ärbar och uppriktig man, reser nu till Sverige i syftemål att intressera kapital och emigration för vår koloni, och får jag upplysa landsmän, att de kunna sätta fullt förtroende till honom. Cubanska regeringen gifver fri resa till Cuba åt skandinaviska arbetare, och anser jag, att vi svenskar böra begagna oss af detta tillfälle, ty det är troligt, att ett sådant tillfälle aldrig mer erbjuder sig. Ännu finns litet osåldt land kvar här i Bayate, och den som har litet penningar gör klokt i att köpa sig ett stycke. Ingen må dock inbilla sig, att man kan göra sitt uppehälle här utan arbete, men en flitig arbetare tror jag här har större utsikt att få lön för sin möda än annorstädes.

Vördsamt

J. L. Anderson,

född i Traheryd, Kronobergs län.

Bayate, Cuba, d. 9 Juli 06.

Jag har varit bosatt i Minnesota i 24 år. På senare tiden led jag mycket af giktvärk och katarrh och flyttade därför hit till Bayate i Februari. Jag är nu fullkomligt frisk och har köpt 120 acres af det bördiga landet här för 25 dollars pr acre. Det är trefligt för en nordbo att se allt blomstra midt i vintern, men äfven sommaren är behagligare än i Minnesota. Temperaturen är ungefär lika, men stormar och ombyten saknas här. Växtligheten är förvånande, och man kan skörda 3 gånger om året. Min familj, bestående af hustru och 4 barn, äro om möjligt mer förtjusta i Cuba än jag.

C. H. Henrikson.

Bayate den 9 Juli 1906.

Undertecknad var här förliden vinter och njöt af Cubas härliga vinterklimat, men kunde då ej i västra änden af ön finna godt nog land. På goda rekommendationer flyttade jag hit till Bayate i början af April. Landet är här af yppersta beskaffenhet och växtligheten ovanlig. Vi kommo hit i regntiden och såsom är att vänta i ett nybygge med rikt land äro vägarne dåliga och andra förhållanden ej som i ett äldre samhälle. På grund häraf förekomma nog olägenheter, som vi vänta skola bättra sig.

John Anderson.

Bayate d. 11 Juli 1906.

Om det här gällde att tala om Förenta staterna skulle jag ha rätt mycket att säga, ty min erfarenhet därifrån är både lång och mångsidig. Jag vistades där i 35 år på olika platser från Maine till California och Lake Superior till Florida. Men med Cuba är förhållandet annorlunda. Jag har endast varit här i några månader, men tror mig dock kunna säga, att klimatet är oöfverträffligt. Jordmånen, åtminstone på det landstycke jag köpt, är den bästa jag sett under mina vidsträckta resor. I Florida måste jag årligen betala ut från 15—20 dollars pr acre till gödningsämnen. Här tror jag med säkerhet, att jag kan bespara mig dessa utgifter. Jag menar icke säga, att man endast behöfver resa hit och skaffa sig en jordbit, för att sedan lefva i maklighet. Den, som tror det, begår ett grufligt misstag. Men den som har litet penningar att börja med, är tålig och arbetsam för några år, kan helt säkert här göra sig en god utkomst och ett trefligt hem samt i lugn och ro tillbringa sina återstående dagar.

N. O. Swanson.

Bayate, Cuba, d. 4 Juli 06.

På begäran får jag härmed gifva mitt utlåtande angående Cuba och den svenska kolonien vid Bayate. Landet

och jordmånen äro af första klass för odling af sockerrör och tobak samt äfven för andra slags landtmannaprodukter. Hvad klimatet beträffar, så synes det vara hälsosamt för rheumatism och lungsjukdomar, ty temperaturen är jämn. Det är nog varmt i solen från kl. 10 f. m. till kl. 3 e. m., men i skuggan är det alltid svalt. Nätterna äro mycket sköna och man hvilar godt. Kommunikationerna äro bra, ty järnväg löper igenom landet. Jag får på det bästa rekommendera denna plats för lyckosökande landsmän, som önska resa till Cuba.

Rickard Lindberg.

Ombedd att gifva mitt utlåtande om Cuba, får jag meddela, att allt sedan min ankomst hit, har jag varit frisk och arbetsför och är i alla afseenden belåten med klimatet.

Växtligheten är utmärkt, i synnerhet under regntiden. Som bevis kan jag nämna, att majs, som jag planterat, på den korta tiden af 4 veckor växt upp till en höjd af 6 à 8 fot. Af allt att döma kommer den att gifva en god skörd.

Största bekymret för oss är, att vi äro för många ungkarlar, så om någon smålandsflicka skulle läsa detta, tänk på oss i den soliga Södern, tag Gud i hågen och res hit.

För vidare öfvertygelse, kom hit när snön börjar yra där hemma i Norden, och se detta land af evig sol och värme.

Herman Carlson,
smålänning.

Undertecknad, som nu en tid vistats på Cuba, får på begäran meddela, att klimatet här är det bästa man kan önska sig. Värmen går aldrig öfver 35° C, äfven under den varmaste sommardag och ej heller under 20° C på vintern.

Här är grönt och blommor året om, och man kan odla alla slags tropiska och halftropiska naturalster. Cubas kaffe, tobak, bananer, apelsiner och ananas hafva gjort ön världs-

bekant. Sockerröret framför allt annat trifves här utmärkt, och sockerproduktionen utgör den viktigaste industrien på ön. Allt hvad jorden frambringar finner en hastig åtgång till goda priser.

I Bayate bo nu ej så få svenskar, och alla synas vara tillfredsställda. Några febrar eller andra svåra sjukdomar, annars så vanliga i tropikerna, finnas icke här, ty denna plats ligger omkring 400 fot öfver hafvet.

Bayate den 8 Juli 06.

Högaktningsfullt

E. G. Ramstedt.

Bayate, Cuba, den 9 Juli 1906.

Undertecknad, landägare i den svenska kolonien vid Bayate, får härmed gifva mina erfarenheter till känna om Cuba och denna del däraf i synnerhet. Cuba är ett hälsosamt land, hvars klimat ej lägger något hinder i vägen för nordbons vistelse där. Hälsotillståndet här har varit godt hela tiden, och svenskarne synas lätt aklimatisera sig.

Landet är för det mesta jämnt men kuperadt sådant finnes äfven. Allt är skogbeväxt, men skogen är dock ej svår att nedhugga, och när landet är röjdt och brändt, lämpar det sig synnerligen väl för odlandet af sockerrör. Detta växer här mycket fort och uppnår en ansenlig groflek på en jämförelsevis kort tid.

Alla slags frukter och grönsaker trifvas väl och komma till snar mognad. Kaffe, kakao, kokospalmer och många andra produkter växa här utmärkt.

Högaktningsfullt

John A. Ramstedt.

Bayate den 8 Juli 1906.

Angående denna koloni, får jag meddela för intresserade landsmän, att jag tror vi hafva god framtid för oss,

Klimatet är godt och mildt året rundt, och man kan odla allt, som växer i tropiska länder såsom kaffe, ananas, bananer, sockerrör, alla slags grönsaker, tobak, bomull och jag tror äfven att mullbärsträdet och silkesmasken skulle trifvas bra och blifva en källa till stor inkomst för den som försökte odla dem.

Jag och min familj hafva varit här i ett halft år samt äro friska och krya.

Med högaktning

Charles Lindén.

På kommunalstämma hållen i Bayate d. 2 Juli 1906 tillsattes en komité af tre medlemmar att besvara alla de frågor, som på grund af dr A. Linds resa till Sverige möjligen kunna inkomma till kolonien samt att gifva en sanningsenlig uppgift om koloniens nuvarande ställning.

Sedan den 16 Nov. 1905, då det första sällskapet af 24 personer landade i Bayate, hafva större och mindre partier kommit under vintern.

Dessa kommo hit i olika ändamål, men de flesta för att köpa land. Andra däremot kommo endast för att arbeta eller förbättra sin hälsa.

Nästan alla af landköparne voro farmare i Förenta staterna, och några af dem hafva rest tillbaka för att ordna sina angelägenheter därstädes, så att de kunna återvända till hösten för att bosätta sig här.

Arbetarne voro ej många, och de kommo nästan uteslutande hit för att stanna öfver vintern endast. De flesta reste igen, så snart våren kom, men några äro fortfarande här.

De som kommo hit för att vårda sin hälsa hafva äfven under sommaren rest till sina hem i norden.

För närvarande äro vi 76 medlemmar i vår koloni, som äro sysselsatta med olika arbeten, både i egna och koloniens angelägenheter. Den allmänna meningen i kolonien är, att vi hafva god framtid för oss och folket äro

nöjda till alla delar, fastän det nu under den regniga årstiden äro många besvärligheter.

Till sist få vi uppmana alla, som intressera sig för vår koloni och önska upplysningar angående densamma samt Cuba i sin helhet att tillskrifva oss och vi vilja med nöje lämna alla upplysningar, efter bästa förmåga.

Högaktningsfullt

Oskar E. Olsson.

J. P. Johnson. *J. A. Nyström.*

Då jag tillbringat mera tid i Cuba och troligen har största skulden till att de andra kommit dit, torde det vara min plikt, att äfven säga några ord. För ett par år sedan gjorde jag en rekreations- och studieresa från Minnesota U. S. A., där jag vistats till största delen under de sista 25 åren, till Cuba. Jag blef så intagen af de många gynsamma tillfällen, som den unga republiken erbjöd såväl som af öns härliga vinterklimat, att jag beslöt riskera min temligen vidlyftiga läkarepraktik i Minneapolis och egna mig åt nybyggarelifvet i Cuba. Jag var medveten om nordens hårda vinterklimat och de många tusenden af mina landsmän, som för bibehållande af lif och hälsa måste byta om vistelseort, dessutom kände jag till förhållandet bland arbetarne i staterna och visste, att våra senare komna invandrare där ej hafva någon särdeles ljus framtid. Godt land finnes numera ej att få i Förenta staterna, vare sig fritt eller till rimliga priser; och en vanlig grofarbetare, som ej kan skaffa sig eget hem och odla egen torfva, kan näppeligen sägas i Amerika hafva en afundsvärdare lott än hemma i Sverige. I Cuba kan det rikaste land i världen fås till ett pris som betalas af första skörden, och idoga svenska landtbrukare med moderna åkerbruksredskap skulle där blifva välbärgade på en jämförelsevis kort tid. Jag vill ej påstå, att jag leddes blott af

blott filantropiska och fosterländska känslor. Jag såg äfven huru amerikanska kapitalister, socker- och tobaksmonopolister köpte upp den ena landsträckan efter den andra och byggde upp det ena sockerbruket efter det andra. Mer än 1/4 af Cubas bästa jord har under de 3 sista åren gått i Amerikanernas händer och landvärdet nästan dubblar i pris för hvarje år. Dessutom börjar Cuba blifva Amerikas »vinterresort». I trots af alla tillökningar hafva kommunikationerna och hotell varit alldeles otillräckliga de sista 2 vintrarne. En järnväg öfver öarne ut till Keywest, därifrån afståndet till Havana är blott 100 km., är under byggnad, och när den om ett år blir i ordning kan Newyork-millionären stiga på sin sofvagn i Newyork och inom 24 timmar medels järnväg och snabbgående järnvägsfärja vara i det soliga Cuba.

Allt detta och mycket annat föranledde mig att lägga in mina små besparingar och målända mina återstående dagar i Cuba. Tillsammans med några kapitalstarka vänner lades beslag på omkring 40,000 acres (= öfver 35,000 tunnland) det bästa och bäst belägna land vi kunde finna efter 6 månaders undersökningar. Att detta land stigit i värde kan ingen förargas på oss för. Ett amerikanskt bolag begär en tredjedel mer för sitt sämre land än hvad vi sälja vårt för. Att våra nybyggare äro belåtna, synes af ofvanstående utlåtande. Att den cubanska regeringen är oss bevågen bevisar congressens anslag af en million dollars till befordrande af immigration, därvid svenskarne sättes först på listan; och då jag lämnade Havana i midten af Juli, lät regeringen mig förstå, att jag får använda så mycket jag kan af denna million.

Jag har flera gånger frågat mig sjelf: kan jag samvetsgrant råda mina landsmän att utvandra eller resa till Cuba. Svaret har alltid blifvit negativt. Jag råder ingen att lämna sitt fädernehem.

Vissa förhållanden i Sverige kunna ej förbättras, man må resa landet rundt. Barndomshemmet och fosterjorden med sina minnen kunna aldrig ersättas eller utträngas,

huru väl det än går enom i främmande land. Men det fins många, som likt mig för 30 år sedan, ej äro nöjda med sill och potatis samt den sköna utsikten af en torpares lif och troligen fattighuset såsom ålderdomshem, dessa måste ut i verlden, der det finnes mera armrum. Hittills ha Förenta staterna varit emmigrantens Mecca, men äro ej numera berättigade till att betraktas så. För landtbor vana vid hårdt arbete kan jag säga, att Cuba är bästa landet att resa till för tillfället. Dessa äro också de enda, som med sina familjer få fri resa dit. Våra erfarenheter med stadsbor såsom nybyggare, äro ej uppmuntrande. Vi hafva haft ett halft dussin och alla missbelåtna. Den sista var en dam från Boston, hon lämnade oss förbittrad därför, att hon ej kunde få glace och jordgubbar när hon önskade, dessutom hängde jorden på bakbenen på henne, när det hade regnat. Genom något diplomati vid regeringsbevillningen uteslutas sådana typer från åtnjutande af fripass.

Hvad hälsotillståndet angår, vågar jag påstå, att i det det stora hela är det lika godt i Cuba som i Sverige och bättre än i Förenta staterna. Katarrher, reumatiska åkommor och luftrörsbesvär äro mycket färre i Cuba än i Sverige, diarrheer, frossan och andra tropiska åkommor jämna dock i det närmarste ut det hela. Man får komma ihåg, att Cuba har ett öklimat. Hafsströmmen från ishafvet bringar frisk, ren luft och golfströmmen bortför den öfverflödiga värmen. Vid vår närmaste väderleksobservationsstation i Cuba har temperaturen aldrig öfverstigit 37 grader eller gått under 8 grader. I Minnesota däremot varierar den hvarje år mellan 40° och — 41 celsius. Solstygn förekommer aldrig.

Kapital. -- Intet land bjuder för närvarande så många och rika tillfällen till förtjänster på kapital, som Cuba. Sockerbruken där äro en hel nationalförmögenhet i och för sig, för att ej nämna andra mindre beprófvade industrigrenar. Ett moderat sockerbruk gifver aldrig mindre än 10 % på anläggningskapitalet och jag känner flera, som

förtjänade hela anläggningskostnaden, d. v. s. 100 %, under fjoråret. Den största svårigheten har varit arbetarebrist, men med svenska arbetare borde sockerbruken gifva en ännu säkrare och större procent.

Ändamålet med mitt besök till fäderneslandet denna gång, är således ej blott att söka afleda emigrationsströmmen från Amerika till Cuba, utan äfven att få svenskt kapital dit. Millioner ligga i bankerna här, gifvande 3 à 4 %, som kunde vara lika säkra i Cuba och gifva 10 till 50 %. Tillräckligt amerikanskt kapital står till hands och flera bolag i Cuba hafva anhållit om svenska arbetare. Jag är dock öfvertygad om, att våra utvandrande landsmän skulle befinna sig bättre och uppnå en bättre framtid i samverkan med svenskt kapital; och jag är äfven beredd och villig, att med fakta bevisa, att kapital kan med säkerhet nedläggas i Cuba och med många gånger större vinst än man vanligen kan vänta här hemma.

Det säges om irländaren, att han talar och handlar först och går sedan hem och tänker öfver hvad han sagt och gjort, svensken deremot säger: Jag skall tänka på saken, och försummar tillfället, amerikanens princip är att räkna öfver det väl (figur over it well) och handla i dag, ty i morgon kan det vara försent.

Då man varit med om och sett med hvilka jättesteg den ofantliga amerikanska västern under de sista 25 åren utvecklats, torde man ej förtänka mig, om jag betraktar tillfällena i Cuba, där de goda ej ännu upptagna landtbitarne kunde rymmas i Skåne, såsom en fråga för dagen. Denna ö med fast regering under Förenta staternas beskydd och garantier, utan statsskuld, utan skatter, med alla statsutgifter betalda af tullinkomster och ändå en million dollars i månaden i öfverskott. En östat utan behof af krigsflotta och militär-utgifter eller tjänstgöring, med det bästa klimat och den rikaske jordmån i världen, och belägen så, att den måste blifva fruktgård och turisthotell för världens rikaste nationer. — Denna stat, denna nation hälsar dig, landsman, välkommen att dela det goda, och har afsidosatt

en million dollars för att betala resan för fattiga, frusna svenska arbetare och deras familjer, som vilja gå dit att värma upp sig och slå ned sina boplålar i denna rika natur; den önskar svenska fabrikanter att upprätta filialer där. De världsberyktade svenska tändstickorna borde sprida sitt ljus där (sådana kosta 1 öre för 5). Sveriges utmärkta telefoner borde hänga på Cubas palmträd, och trämassefabrikanten skulle i Cubas ofantliga växtrikedom finna sig i sin rätta natur. Intet kan dock vara bättre än att få sina ofta surt förvärfvade penningar förvandlade i sötma. Socker är det samma som guld och växer fort der.

A. Lind,
med. lic.

Sockerproduktion i Cuba.

Intet land är af naturen så gynnadt för sockerproduktion som Cuba. Där behöfs ingen irrigation som t. ex i Hawaii och Egypten, rören behöfva ej ständigt omplanteras som i de flesta andra länder. Där äro 4 à 5 månaders torka på vintren för att skörda och ymnigt med regn under resten af året för att växa. Verldens bästa marknad, Förenta staterna, gifver särskilda förmåner för Cubasockret och Cubas anexering till denna republik i en nära framtid betryggar det än mer. Sockerproduktion är ingen oviss handtering, missväxt har aldrig förekommit. Det enda man behöfver vara säker på är att man planterar den på godt rikt land, där det är tillräckligt regn och solsken.

En acre, ungefär en half hektar, gifver från 25 till 50 ton af sockerrör och kan skördas ett år efter plantningen eller sista huggningen, och behöfver på god jord ej omplanteras mer än hvart tionde år. Är man ej färdig att hugga den när den är årgammal kan den stå några månader eller år längre och växer under tiden. Från 9 % till 14 % af rörets vikt är socker. Fullständiga planer och specificationer öfverensstämma i följande detaljer (gifna af

Y. Pallado & Octaviv Davis, ett par af Cubas bäste »experts» i detta ämne).

D. Stewart & C:o, Glasgow, en af de största sockerbruksfabrikanter i verlden, har antagit dessa planer och detaljer och gifvit fasta anbud att uppsätta hvilken som helst för det gifna priset under garanti för fullständig och säker arbetsförmåga.

Den minsta typen har en kapacitet af 625 ton per dag, gifvande 7,500 ton socker per 100 dagar efter 12 %. Denna typ är den minsta absolut säkra, hvad förtjänsten angår. Den andra typen har ungefär dubbel kapacitet af den första eller 15,000 ton. Cuba-järnvägsbolaget satte upp en sådan förlidet år och ämnar sätta upp flera. Den tredje typen har 3 gånger så stor kapacitet som den första och är ännu mer ekonomisk.

Sockerbruk för 625 ton sockerrör pr dag.

Land, 2,500 acres, för $ 30 pr acre ($ 1 = kr. 3,65)	$ 75,000
Plantning och rensning af 1,700 acres à $ 30 pr acre	51,000
Sockerbruk, fullständigt färdigt för arbete, allt modernt	400,000
Hus för arbetare	20,000
250 par oxar, $ 125 per par	31,250
75 oxkärror, $ 125 stycket	9,375
Arbetskapital på hand etc.	63,375
Kapital i bruk	650,000

Årliga utgifter.

Kostnad af 62,500 ton rör, huggning, körning etc. à $ 1,65	$ 103,125
Kostnad för sockerbrukets operation enl. tabell	79,878
50,000 sockersäckar à 18 cents stycket	9,000
Lastning på skepp à $ 1 per ton	7,500
Total årlig kostnad	199,503
Värde af skörden, 7,500 ton af socker à $ 37 (lägsta pris)	277,500
Medelmåttig årlig inkomst vid lågt pris på socker	77,997

Genom fördrag med Förenta staterna införes Cubas socker dit med 20 % mindre tull, hvilket gör 6,74 per ton, höjande förtjänsten till 128,547 eller till 19,77 % på 650,000. Kostnad per ton (fritt ombord på skepp) 26,60.

Sockerbruk med en kapacitet af 1,250 tons per dag.

Land, 5,000 acres, $ 30 per acre	$ 150,000
Plantning och rensning af 3,400 acres à $ 30 per acre	102,000
Sockerbruk färdigt för arbete, allt modernt	575,000
340 par oxar à $ 125 per par	42,000
100 oxkärror à $ 125 stycket	9,375
Arbetskapital på hand etc.	120,500
3 lokomotiv à $ 12,500 hvardera	37,500
50 järnvägsvagnar à $ 700	35,000
5 kranar för omlastning à $ 3,000	15,000
10 mil (5,280 fot) järnväg à $ 1,200	120,000
Kapital i bruk	1,250,000

Årliga utgifter.

Kostnad för 125,000 ton rör, huggning, körning etc. à $ 1,65	$ 205,250
Kostnad för sockerbrukets operation enl. tabell	106,504
100,000 sockersäckar à 18 cents stycket	18,000
Lastning på skepp à $ 1 per ton	15,000
Total årlig kostnad	345,754
Värde af skörden, 15,000 ton, af socker à $ 37 per ton	555,000
Årlig inkomst	209,256
eller med tullafdrag i staterna	310,346

hvilket gifver 24,83 % på 1,250,000. Kostnad per ton socker f. o. b. skepp 23,05.

Sockerbruk med 1,875 tons daglig kapacitet.

Land, 5,000 acres, à $ 30 per acre	$ 150,000
5,000 acres plantning och rensning	150,000
Sockerbruk i arbetsskick	890,000
5 lokomotiv à $ 12,500 hvardera	62,500
15 mil (= 20 + km.) järnväg à $ 12,000 per mil	180,000
75 järnvägsvagnar à $ 700	52,500
6 kranar för omlastning à $ 3,000 per st.	18,000
Hus för arbetare och tjänstemän	50,000
500 par oxar à $ 125	62,500
150 kärror à $ 125	18,750
Arbetskapital på hand etc.	165,750
Kapital i bruk	1,800,000

Årliga utgifter.

Kostnad af 187,500 ton rör, huggning, körning etc.	$ 309,375
Kostnad för sockerbrukets operation enl. tabell	113,080
160,000 sockersäckar à 18 cents	28,800
Lastning för skepp à $ 1 per ton	22,500
Total årlig kostnad f. o. b. s.	473,755
Kostnad per ton (ungefär 900 kg.) lastad på båt $ 21,05.	
Värde af skörden 22,500 ton à $ 37 per ton	832,500
Kostnaderna för året	473,755
Årlig behållning	358,745

eller 20 % på 1,800,000, hvilket med 20 % tullafdrag i Förenta staterna skulle blifva 510,395 eller 28,35 % på kapitalet.

Den som gör sig närmare förtrogen med dessa siffror skall finna att utgifterna äro temligen rundligt tilltagna och kunna reduceras betydligt; sockerpriserna äro däremot låga och äfven med en rundligt tillskuren frakt skulle cubanskt socker kunna säljas i svensk hamn för 15 öre per kilogram och likväl gifva fabrikanten 20 % på sitt insatta kapital.